

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **M. S.**
zastoupen advokátem JUDr. Vladimírem Jaškem, Ph.D., LL.M.,
sídlem Pařížská 67/11, 110 00 Praha 1,
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 00006963,**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2024, č. j. X., o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby,

takto:

Návrh na přiznání odkladného účinku žaloby se zamítá.

Odůvodnění:

- Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2024, č. j. X. správní orgán I. stupně snížil žalobci od 10. 3. 2024 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
- Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce včasné námitky, avšak žalobou napadeným rozhodnutím je žalovaná zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
- Soud upozorňuje, že řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
- S odkazem na § 73 odst. 2 s. ř. s. se žalobce domáhal, aby soud přiznal žalobě odkladný účinek. Svůj návrh na přiznání odkladného účinku žaloby žalobce odůvodnil tím, že příjem z invalidního důchodu je jeho jediným zdrojem peněžních prostředků. Uvedl, že s ohledem na svůj zdravotní stav je nucen často jezdit na lékařské prohlídky a musí také dodržovat speciální dietu, což mu jeho současná finanční situace ztěžuje. Žalobce dále konstatoval, že po snížení výše dávek invalidního důchodu, musel začít čerpat kontokorent, aby byl schopen pokrýt náklady na své živobytí. Přesto si žalobce nemůže dovolit nákup potřebných pomůcek, konkrétně uvedl například dioptrických brýlí. Dále sdělil, že se nemohl na výplatu nižšího invalidního důchodu nijak připravit, když mu nebyl ze strany žalované poskytnut potřebný čas k přípravě kvůli chybnému doručování z její strany. Žalobce uvedl, že si od kladně vyřízené žádosti na přiznání odkladného

účinku žaloby slibuje pokračování vyplácení dávek invalidního důchodu ve výši, která mu byla vyplácena před jejich snížením. Žalobce závěrem uvedl, že právní následky napadeného rozhodnutí pro něj znamenají nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Uvedl, že se v jeho případě jedná výhradně o výdaj z veřejného rozpočtu, jehož z objektivního pohledu mírné zvýšení či snížení nezpůsobí podle žalobce alespoň srovnatelnou újmu státu či jiným osobám a ani nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. S ohledem na vše výše uvedené žalobce navrhl, aby soud žalobě přiznal odkladný účinek.

5. Ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku dne 11. 9. 2024 žalovaná odkázala na zákonná ustanovení § 73 s. ř. s. a obecně shrnula, co je hlavním smyslem a účelem institutu odkladného účinku. Dále odkázala na komentář k soudnímu řádu správnímu, který shrnuje, za jakých podmínek je možné žalobě odkladný účinek přiznat. Žalovaná dále uvedla, že napadeným rozhodnutím snížila žalobci výši invalidního důchodu ze třetího stupně na invalidní důchod druhého stupně. Uvedla také, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepřiznivým zdravotním stavem je žalovaná ve správním řízení vázána posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a řízení o námitkách odst. 9 výše citovaného zákona. Jde totiž o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství. Žalovaná uvedla, že s ohledem na to, že byl zdravotní stav žalobce řádně posouzen posudkovými lékaři, bylo postupováno v souladu se zákonem a takovýto zákonný postup žalované je bezesporu i ve veřejném zájmu. Odkázala také na § 56 zákona o důchodovém pojištění. Závěrem konstatovala, že institut odkladného účinku je zcela mimořádným opatřením, které není vázáno na situaci na trhu práce, rodinné poměry či zdravotní stav. Uvedla, že v opačném případě by podmínky pro přiznání odkladného účinku splňoval de facto každý, neboť každému žalobci, který nesouhlasí s napadeným rozhodnutím, je tímto rozhodnutím způsobena újma. Závěrem žalovaná uvedla, že důvody, které žalobce v návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě uvedl, jsou sice lidsky pochopitelné, nikoliv však opodstatněné z hlediska odkladného účinku.
6. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
7. Ustanovení § 73 odst. 3 s. ř. s. stanoví, že přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.
8. Podle § 73 odst. 4 věty první s. ř. s. rozhodne soud o návrhu na přiznání odkladného účinku bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání.
9. Smyslem přiznání odkladného účinku žaloby není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jedná se o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné a nevratné újmě. Poskytnutí odkladného účinku se tedy vyznačuje svým mimořádným charakterem. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného

rozhodnutí správního orgánu. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žaloby uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek; zaprvé výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a zadruhé přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

10. Z ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. vyplývá, že je na žalobci, aby tvrdil a prokázal naplnění první z podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že by výkon nebo právní následky rozhodnutí pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, tj. újmu, jež je těžko nahraditelná či kompenzovatelná. Jen tak může soud naplnění této podmínky posoudit. S ohledem na to, že žaloba zásadně nemá odkladný účinek, nesmí být hrozící újma vzhledem k poměrům žalobce bagatelní, ale naopak natolik významná, že opravňuje, aby odkladný účinek byl výjimečně uplatněn. Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude újma žalobce i tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování, činnosti apod. (srov. usnesení NSS č. j. 6 Afs 73/2014-56 ze dne 21. 5. 2014).
11. Napadeným rozhodnutím žalovaná snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, což v důsledku znamená snížení jeho výše, nikoliv však jeho odnětí. Žalobci je tedy nadále vyplácen invalidní důchod, byť v nižší výši. V otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je žalovaná ve správním řízení vázána posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., a v rámci řízení o námitkách (§ 88) pak dle odst. 9 daného ustanovení lékaře svým, neboť obdobně jako při posouzení míry poklesu pracovní schopnosti se jedná o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství. Vzhledem k tomu, že zdravotní stav žalobce byl řádně posouzen ze zákona povolanými posudkovými lékaři, bylo postupováno v souladu se zákonem a takovýto zákonný postup žalované je bezesporu i ve veřejném zájmu. Prokazuje to samotné ustanovení § 56 zákona o důchodovém pojištění, kterým je dán jasný postup pro případ, kdy nárok na důchod nebo na jeho výplatu zanikl, byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, nebo byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než náleží, nebo byl neprávem přiznán nebo vyplácen od dřívějšího data. Znamená to tedy, že pokud by v rámci přezkumného řízení bylo prokázáno, že nárok žalobce na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně trvá, žalovaná bude postupovat v intencích ustanovení § 56 zákona o důchodovém pojištění, tzn., že důchod bude doplacen. Vyjde-li posouzením jeho zdravotního stavu najevo, že tento odpovídá pouze invalidnímu důchodu nižšího stupně, pak napadené rozhodnutí žalované bylo vydáno zcela v souladu se zákonem. Pokud by bylo vyhověno návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, vyplácela by

žalovaná až do vydání rozsudku soudu, event. do vydání usnesení o zrušení odkladného účinku, žalobci invalidní důchod ve výši stanovené pro invaliditu třetího stupně zcela v rozporu s právními předpisy.

12. Jestliže by v případě přiznání odkladného účinku byla žalovaná nucena pozastavit účinky napadeného rozhodnutí, znamenalo by to, že toto rozhodnutí by nebylo vykonatelné a nemohla by na jeho základě vyplácet invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně (tj. v nižší výši než před vydáním napadeného rozhodnutí), přičemž až do vydání rozhodnutí soudu by se jednalo o nevratný stav.
13. Institut odkladného účinku, jako zcela mimořádné opatření, má své místo tam, kde účinky napadeného rozhodnutí by nebylo možné již napravit, popřípadě napravit jen s velkými obtížemi, i pokud by bylo soudem zrušeno. O takovou situaci se ovšem v daném případě nejedná, neboť případným zrušením napadeného rozhodnutí dojde k „obnově“ výplaty invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.
14. Vzhledem k výše uvedenému lze uzavřít, že žalobce dostatečně netvrdil a neprokázal, že by mu výkonem nebo jinými právními následky napadeného rozhodnutí hrozila nepoměrně větší újma, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, tudíž nebyla splněna jedna z kumulativních podmínek pro přiznání odkladného účinku, pročež byl návrh na přiznání odkladného účinku žalobě podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *a contrario* zamítnut.
15. O nákladech řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nerozhodoval, když bude postupovat analogicky podle § 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s., a o případných nákladech vzniklých v této souvislosti rozhodne v rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti usnesení je kasační stížnost nepřipustná. [104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Plzeň 23. září 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

